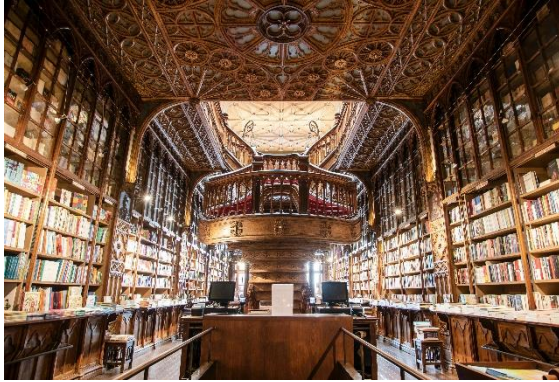

De verjaring van ontbinding: *Volstaat schriftelijke mededeling met ondubbelzinnig voorbehoud recht?*

Wenk bij ECLI:NL:HR:2025:1685

Een conflict dat decennia overspant

Het verhaal van Carigna Investments N.V. begint eind jaren '90. Carigna, een vennootschap gevestigd op Curaçao, bezit een pand dat onderwerp wordt van een juridisch conflict. Een derde partij heeft een voorkeursrecht van koop, maar Carigna verkoopt het pand zonder dat recht te respecteren.

Wat begint als een zakelijke beslissing, mondt uit in een langdurige juridische strijd. De derde partij stapt naar de rechter en krijgt gelijk: Carigna heeft het voorkeursrecht geschonden. Het gevolg is een veroordeling tot schadevergoeding, nader op te maken bij staat.

De zaak sleept zich voort door de jaren heen. Uiteindelijk wordt Carigna in 2010 veroordeeld tot betaling van ruim € 3,8 miljoen, vermeerderd met wettelijke handelsrente en bijkomende kosten. Het gerechtshof Amsterdam bekrachtigt dit vonnis in 2013. Voor Carigna is dit niet alleen een financiële aderlating, maar ook een kwestie van vertrouwen in haar juridische vertegenwoordigers.

De rol van de advocaat en het kantoor

Tijdens de schadestaatprocedure laat Carigna zich bijstaan door een advocatenkantoor, verweerster 1, en een advocaat. In eerste aanleg en een deel van het hoger beroep vertegenwoordigen zij Carigna.

Na het indienen van de memorie van grieven trekt de advocaat zich terug. Een ander kantoor neemt de zaak over en voert tijdens het pleidooi aanvullende verweren aan. Het hof gaat daar echter niet op in: de verweren zijn nieuwe grieven en de wederpartij heeft niet ingestemd met uitbreiding van het debat.

Voor Carigna voelt dit als een gemiste kans. Zij meent dat haar oorspronkelijke advocaat en diens kantoor tekort zijn geschoten door cruciale verweren niet tijdig aan te voeren. Dit vormt de basis voor een aansprakelijkstelling.

De eerste brief: 2013

Op 14 maart 2013 stuurt Carigna een brief aan het kantoor en de advocaat. In deze brief stelt zij hen aansprakelijk voor de schade die zij heeft geleden en nog zal lijden. De brief bevat stevige bewoordingen: Carigna houdt hen hoofdelijk aansprakelijk en maakt aanspraak op vergoeding of terugbetaling van juridische kosten.

Belangrijk detail: de brief bevat geen expliciete verklaring tot ontbinding van de overeenkomst van opdracht. Wel staat er dat Carigna "alle rechten en weren" voorbehoudt. Voor Carigna lijkt dit voldoende om haar positie veilig te stellen. Maar juridisch gezien is dit een cruciaal gemis.

De tweede brief: 2018

Vijf jaar later, op 8 maart 2018, volgt een nieuwe brief. Dit keer via de deurwaarder. Carigna herhaalt haar standpunt: de advocaat en het kantoor hebben fouten gemaakt, waardoor zij schade lijdt.

In de brief staat dat Carigna zich “ondubbelzinnig het recht voorbehoudt” om nakoming van de verplichting tot schadevergoeding en terugbetaling van kosten te vorderen. De brief verwijst expliciet naar artikel 3:317 BW en presenteert zich als een schriftelijke mededeling in de zin van dat artikel.

Carigna meent hiermee de verjaring te hebben gestuit. Maar de vraag is: geldt dit ook voor de vordering tot ontbinding?

De weg door de rechterlijke instanties

Rechtbank Noord-Holland (2020–2021)

Carigna vordert een verklaring voor recht dat de advocaat en het kantoor toerekenbaar tekort zijn geschoten, plus schadevergoeding en ontbinding van de overeenkomst van opdracht. De rechtbank wijst de vorderingen af.

Gerechtshof Amsterdam (2023–2024)

In hoger beroep vermeerdert Carigna haar eis met terugbetaling van ontvangen honoraria. Het hof bekrachtigt het vonnis en oordeelt dat de bevoegdheid tot ontbinding in 2018 is verjaard. De brieven van 2013 en 2018 zijn onvoldoende om de verjaring te stuiten.

Hoge Raad (2025)

Carigna gaat in cassatie. De Hoge Raad verworpt het beroep en bevestigt dat de verjaring van een ontbindingsvordering niet kan worden gestuit door enkel een schriftelijke mededeling met een voorbehoud van rechten.

Juridische kern: verjaring en stuiting

Artikel 3:311 BW

De rechtsvordering tot ontbinding verjaart na vijf jaar vanaf de dag waarop de schuldeiser bekend is met de tekortkoming. In dit geval was Carigna in ieder geval op 14 maart 2013 bekend met de tekortkoming. Dat betekent dat de verjaringstermijn in 2018 verstreek.

Artikel 3:317 BW

Lid 1 De verjaring van een rechtsvordering tot nakoming van een verbintenis wordt gestuit door een schriftelijke aanmaning of door een schriftelijke mededeling waarin de schuldeiser zich ondubbelzinnig zijn recht op nakoming voorbehoudt.

Lid 2 De verjaring van andere rechtsvorderingen wordt gestuit door een schriftelijke aanmaning, indien deze binnen zes maanden wordt gevolgd door een stuitingshandeling als in het vorige artikel omschreven.

De Hoge Raad benadrukt dat dit onderscheid strikt moet worden toegepast. Een ontbindingsvordering valt onder lid 2, niet onder lid 1.

De brieven van Carigna onder de loep

- Brief 14 maart 2013: aansprakelijkstelling, voorbehoud van “alle rechten en wesen”, maar geen expliciete ontbinding.
- Brief 8 maart 2018: expliciet voorbehoud van het recht op schadevergoeding en terugbetaling, met verwijzing naar art. 3:317 BW.

Het hof en de Hoge Raad oordelen dat deze brieven niet konden worden opgevat als een stuiting van de verjaring van de ontbindingsvordering. De formulering was te algemeen en bovendien gericht op schadevergoeding, niet op ontbinding.

Overwegingen van de Hoge Raad

De Hoge Raad maakt een aantal belangrijke punten:

- Het stelsel van art. 3:317 BW maakt een onderscheid tussen nakoming en andere rechtsvorderingen.
- De ratio van lid 1 (informele stuiting) geldt niet voor ontbinding.
- Voor ontbinding is een daad van rechtsvervolg vereist.

- Het arrest van 11 januari 2002 (ECLI:NL:HR:2002:AD4919) verandert hier niets aan: dat arrest ging over terugbetaling en schadevergoeding, niet over ontbinding.

Kortom: een schriftelijke mededeling met een voorbehoud van rechten is onvoldoende om de verjaring van een ontbindingsvordering te stuiten.

Het gevolg voor Carigna

Omdat Carigna in 2013 al bekend was met de tekortkoming, liep de verjaringstermijn in 2018 af. De brieven van 2013 en 2018 konden de verjaring niet stuiten. Het recht op ontbinding was dus verloren.

De Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep en veroordeelt Carigna in de proceskosten. Een harde uitkomst, maar juridisch consistent.

Reflectie: de les voor de praktijk

Dit arrest laat zien hoe cruciaal het is om de juiste stuitingshandeling te verrichten. Een algemene formulering ("alle rechten en wesen voorbehouden") of een verwijzing naar schadevergoeding is niet genoeg om een ontbindingsvordering veilig te stellen.

De praktijkles is helder:

- Voor nakoming: een brief met ondubbelzinnig voorbehoud volstaat.
- Voor ontbinding: stuur een schriftelijke aanmaning én volg dit binnen zes maanden op met een daad van rechtsvervolgning.

Wie dit onderscheid niet scherp heeft, loopt het risico dat een ontbindingsvordering ongemerkt verjaart.

Juridische wenk

Wees bij aansprakelijkstellingen en voorbehouden uiterst precies. Benoem expliciet welke rechten u wilt behouden en zorg voor de juiste vervolgstappen.

Ontbinding vereist méér dan een brief: het vergt actie in de vorm van een procedure.

Tips voor de praktijk

Wanneer u als advocaat of jurist een cliënt bijstaat die ontbinding overweegt:

1. Formuleer expliciet dat het recht op ontbinding wordt voorbehouden.
2. Plan direct een vervolgstap binnen zes maanden, bijvoorbeeld een dagvaarding.
3. Communiceer helder naar de cliënt dat een brief alleen niet voldoende is.

Zo voorkomt u dat een ontbindingsvordering verloren gaat door verjaring.

BDS Advocatuur
info@bdsadvocatuur.nl
 Stadsplateau 27
 3521 AZ Utrecht

B/DS™